

Prima instanță: Jud. Strășeni, T. Andronic
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:
A.Panov, I. Muruianu, A. Minciuna

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:
judecătorii:

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru, Ion Druță
Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Easy Credit” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Malciuc Alexandru, casată hotărârea Judecătoriei Strășeni din 18 februarie 2016, emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Easy Credit” către Malciuc Alexandru privind încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

La 13 octombrie 2013, Î.C.S „Easy Credit” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Malciuc Alexandru privind încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii a indicat că, în baza contractului de împrumut nr. 820626247 din data de 19.09.2014, i-a acordat lui Malciuc Alexandru, un împrumut în valoare de 3990 lei, pe care ultimul s-a obligat să-l achite în 12 rate lunare, egale a câte 441 lei lunar, începând cu data de 24.10.2014.

Explică că, Malciuc Alexandru nu și-a onorat obligațiunile asumate în baza contractului de împrumut, acumulând datorii restante, în sumă de 2920 lei, formată din suma restantă a împrumutului în mărime de 1420 lei, dobânda de întârziere în sumă de 84 lei, clauza penală în mărime de 975 lei și ratele neachitate în sumă de 441 lei.

Menționează că, a expediat în adresa lui Malciuc Alexandru, notificarea din data de 04.08.2015, prin care a solicitat achitarea benevolă a datoriei formate, însă aceasta a rămas fără răspuns.

Solicită, încasarea datoriei contractuale în sumă de 2920 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 18 februarie 2016 s-a admis acțiunea.

S-a încasat din contul lui Malciuc Alexandru în beneficiul Î.C.S „Easy Credit” datoria contractuală în sumă de 2920 lei, cheltuieli de judecată în sumă de 270 lei suportate pentru plata taxei de stat (f.d. 100, 101-102).

Ca motiv de admitere a acțiunii instanța de fond a invocat faptul că, datoria lui Malciuc Alexandru reiese din neexecutarea obligațiunilor contractului de împrumut nr.820626247 din 19.04.2014 (f.d. 5-10).

Ca urmare reclamantul a căpătat dreptul la repararea prejudiciului material prin prisma art.871 alin.(1) Cod Civil al RM.

La 28 aprilie 2016, Malciuc Alexandru a declarat apel împotriva hotărârii Strășeni din 18 februarie 2016, (f. d. 48-50).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 15 iunie 2016 a admis apelul declarat de Malciuc Alexandru.

A casat hotărârea Judecătorei Strășeni din 18 februarie 2016, și a emis o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată. (f.d.100, 101 - 102).

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că, la materialele cauzei sunt anexate ordinele de plată (f.d. 82-93) prin care se confirmă faptul că Malciuc Alexandru și-a onorat obligațiunile asumate și a achitat ratele prevăzute în contractul de împrumut încheiate între el și Î.C.S „Easy Credit” la data de 19.04.2014. Ca urmare, speței date nu sunt aplicabile prevederile art. 871 alin.(1) Cod Civil al RM.

Prin procura din 27 mai 2016 Ojog Irina a fost împuternicită de Î.C.S „Easy Credit” să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f. d. 80).

La 07 iulie 2016 reprezentantul Ojog Irina a declarat în interesele Î.C.S „Easy Credit” recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016

solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond (f. d. 106-108).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 05 august 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Malciuc Alexandru cererea de recurs declarată de Î.C.S „Easy Credit”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.111).

Până la examinarea cererii de recurs, Malciuc Alexandru nu a depus referință la cererea de recurs înaintă prin care să-și exprime opinia.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 14 septembrie 2016 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Conform art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Potrivit art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat în limitele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din alte circumstanțe, cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în aceeași instanță din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs este în drept, să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului rezultă că, între părți a fost încheiat contractul de împrumut nr. 820626247 la data de 19.09.2014, prin care Î.C.S „Easy Credit” i-a acordat lui Malciuc Alexandru cu împrumut suma de 3990 lei, pe care ultimul urma să le restituie în 12 rate lunare, egale a câte 441.00 lei lunar.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Î.C.S „Easy Credit” a solicitat încasarea de la Malciuc Alexandru a sumei de 2920 lei, cu titlu de datorie, care constă

din datoria de bază 1420 lei, dobânda de întârziere 84,0 lei, penalitate 975,0 lei și ultima rată neachitată 441,00 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Malciuc Alexandru, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând integral hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prin prisma normelor de drept citate, Malciuc Alexandru cu încălcarea termenului de procedură, la 28 aprilie 2016, a declarat apel (f.d. 48).

Or, la 11.03.2016 Malciuc Alexandru a depus cerere de eliberare a hotărârii motivate, care nu poate fi luată în considerație ca fiind o cerere de apel nemotivată (f.d.42).

Mai mult ca atât, instanța de apel în decizia sa nu s-a expus asupra termenului de declarare a cererii de apel, or, nici apelantul nu a solicitat repunerea în termen cu confirmarea imposibilității de a depune cererea de apel în termenul prevăzut de legislația în vigoare.

În această ordine de idei, Colegiu lărgit a Curții Supreme de Justiție menționează că legislatorul expres a prevăzut că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, care a fost expediată în adresa lui Malciuc Alexandru, la 19.02.2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire f.d.41.

Astfel, termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii primei instanțe, a expirat la 21 martie 2016. Mai mult decât atât, este de reținut că conform cererii depusă de Malciuc Alexandru la 11.03.2016 privind eliberarea hotărârii motivate, ultimul cunoștea cu certitudine despre rezultatul hotărârii contestate (f.d. 42). Or, în cel mai rău caz calculând 30 zile de la data depunerii cererii sus indicate termenul expiră la 11.04.2016 și nicidecum la 28.04.2016.

Mai mult ca atât, potrivit procesului-verbal din 18 februarie 2016, Malciuc Alexandru nu s-a prezentat în ședința de judecată și nici nu a comunicat instanței motivele neprezentării, acesta fiind înștiințat despre examinarea cauzei date prin citație publică (f.d.36).

Ca urmare, Malciuc Alexandru urma să se intereseze de soarta dosarului, având posibilitatea reală de a se prezenta în instanța de judecată pentru a face cunoștință cu materialele pricinii și să se conformeze art. 362 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, care indică că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Aliniatul (3) aceluiași articol, prevede că, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Conform art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sânt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Ținând cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate se conchide că apelantul – Malciuc Alexandru a depus apelul peste termenul de 30 zile, prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, fără a solicita repunerea în termen.

Colegiul relevă, de asemenea, că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a deciziei judecătorești emise în instanța de apel și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Se reiterează Practica CEDO la examinarea cauzei Ponomaryov v. Ucraina (hotărîre din 3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui

termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea statuează că, dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, după cum este garantat de art. 6 § 1 al Convenției, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a statelor contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

Curtea a observat că o situație similară a fost deja examinată în cauza Popov vs. Moldova din 06 decembrie 2005, în care a constatat că, prin neprezentarea motivelor pentru repunerea în termenul de prescripție pentru efectuarea unui act procedural, instanțele naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil. În această cauză Curtea a notat că termenul de declarare a recursului a expirat, cu 47 de zile după scurgerea termenului prevăzut de lege pentru depunerea lui (Melnic vs. Moldova, nr. 6923/03, 14 noiembrie 2006).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel este prematură și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural. Constatările instanței de apel contravin probelor din dosar.

Din conținutul normei legale citate rezultă că atât partea, care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și partea, care nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Conform art. 111 alin. (3) în coroborare cu art.112 alin.(4) CPC termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului, care a condiționat începutul lui.

Actul de procedură, pentru care este stabilit un termen, poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

La caz, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 18 februarie 2016. Potrivit înscrisurilor: scrisoare de însoțire din 19.02.2016 (f.d.41), rezultă că apelantului

Malciuc Alexandru i-a fost expedită, prin intermediul oficiului poștal, dispozitivul hotărârii contestate din 18.02.2016. Prin urmare, instanța de apel eronat a considerat apelul depus la 28 aprilie 2016, că este în termen și urmează a fi examinat în fond, fără o motivare justă.

Omiterea acestor circumstanțe, în viziunea instanței de recurs, este contrară normelor precizate.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a examinat cererea de apel cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel din 15 iunie 2016 și de a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Easy Credit”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Easy Credit” către Malciuc Alexandru privind încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea pricinei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Iulia Sîrcu

judecătorii:

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu